

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/237/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513210623
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7513210623.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Andrey Mazákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti O.: 1. Z. nar. XX.X.XXXX 2. M. nar. XX.X.XXXX bývajúcich u matky zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice na návrh otca M. O. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v O. na ul. O. č. XX zastúpeného Mgr. Viktorom Krempom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Skladnej č. 38 za účasti matky O. O. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v G. - N. na ul. G. č. XX zastúpenej JUDr. Helenou Knopovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Štúrovej č. 20 o zníženie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 20.6.2014 č.k. 45P 208/2013-148 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že návrh na zníženie výživného zamieťa.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom znížil výživné od otca pre mal. M. zo sumy 200 € na sumu 180 € mesačne a mal. Z. zo sumy 130 € na sumu 120 € mesačne od 1.5.2014 do budúca, ktoré je otec povinný uhrádzať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke, čím mení rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 15C 229/2010 zo dňa 13.1.2012.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka s návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie. Poukázala na to, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na to, že prvostupňový súd sa nezaoberal tou skutočnosťou, že výživné pre maloleté deti bolo schválené rozsudkom Okresného súdu Košice II sp.zn. 27P 387/2010, ktorým rodičia uzavreli rodičovskú dohodu a otec dobrovoľne súhlasil s výškou výživného pre mal. M. 200 € a mal. Z. 180 € mesačne. Súd prvého stupňa nezohľadnil potreby maloletých detí, nakoľko v čase uzatvárania rodičovskej dohody bol mal. M. žiak prvého stupňa základnej školy a mal. Z. navštevovala materskú školu. V súčasnosti mal. M. navštevuje druhý stupeň základnej školy a mal. Z. je na prvom stupni základnej školy, čím došlo k zvýšeniu odôvodnených potrieb maloletých detí, v dôsledku čoho neboli splnené zákonné podmienky pre zníženie výživného a tento názor zaujal aj kolízny opatrovník vo svojom písomnom podaní zo dňa 24.1.2014. Poukázala na uznesenie Krajského súdu v Žiline z 18.7.2008 sp.zn. 9CoP 36/2008 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2.7.2008 sp.zn. 14Co 123/2008 a vytkol konajúcemu súdu, že pri rozhodovaní sa nezaoberal tou skutočnosťou, že v čase konania o zníženie výživného sa otec stal jediným konateľom a spoločníkom spoločnosti Baránok Medzev s.r.o., z čoho vyplýva, že akýkoľvek zisk z podnikateľskej činnosti bude už iba pre jediného spoločníka a konateľa spoločnosti, t.j. otca maloletých detí. Taktiež prvostupňový súd nesprávne zohľadnil tú skutočnosť, že otec v súčasnosti v dôsledku vyporiadania BSM si musel zabezpečiť väčší obnos finančných

prostriedkov, nakoľko uznesením Okresného súdu Košice - okolie sp.zn. 7C 121/2012 bol schválený zmierný účasťníkov, v dôsledku čoho navrhovateľ sa dobrovoľne zaviazal zaplatiť odporkyni vyrovnanie jej podielu z predmetnej nehnuteľnosti. Vyslovila názor, že súd sa nemá zaoberať touto skutočnosťou a nie ju považovať za jeden z dôvodov, pre ktorý by malo byť znížené výživné pre maloleté deti. Poukázala na to, že otec detí žije v spoločnej domácnosti so svojou partnerkou, ktorá pracuje v Nemecku a inú vyživovaciu povinnosť nemá a je neporovnateľný príjem otca a jeho partnerky voči jej príjmu, z ktorého zabezpečuje všetky odôvodnené potreby maloletých detí. Uviedla, že s otcom detí žila 13 rokov v spoločnej domácnosti, spoločne hospodárili s finančnými prostriedkami, preto vie posúdiť, aký otec dosahoval príjem z pohostinstva, keďže každý víkend sa konali akcie rôzneho druhu a otcovi pravidelne v pohostinstve vypomáhala, preto otcove tvrdenia o neúspešnosti jeho podnikania sú nepravdivé a zavádzajúce, pretože neuviedol otec tú skutočnosť, že v pohostinstve má každoročne letnú terasu, v ktorej pravidelne zamestnáva brigádnikov.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na to, že sú dané dôvody na zmenu rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 13.1.2012 sp.zn. 15C 229/2010 čo do výroku o rozvode manželstva a úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode. Tvrdenia matky v odvolaní ohľadne vypořádania BSM považuje za účelové, pretože bol nútený predať svoj byt v mieste trvalého bydliska, aby bol schopný zabezpečiť sumu 17.500 € titulom vypořádania BSM účastníkov a zároveň mal v zmysle uznesenia Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 11.11.2013 sp.zn. 7C 121/2012 prevziať záväzok v podobe splatenia zvyšnej časti úveru v Stavebnej sporiteľni Wüstenrot a.s. vo výške 5.339,89 €. V tomto prípade sa nejedná o malé finančné prostriedky a zdôraznil, že pre neho aj 30 € znížené výživné mesačne je suma, ktorú popri svojich výdavkoch nedokáže matke platiť riadne a včas. O tejto skutočnosti svedčí aj fakt, že matka podala pre neplnenie vyživovacej povinnosti návrh na vykonanie exekúcie vedeného v Exekútorskom úrade JUDr. Andreja Dembického, kde trovy exekučného konania a hotové výdavky mohli byť použité v prospech maloletých detí. Čo sa týka tvrdení o tom, že pri rozvode súhlasil so sumou 330 € výživného pre obe maloleté deti, poukázal na tú skutočnosť, že v tom čase nemal právneho zástupcu, bol v stresovej situácii a od rozvodového rozsudku uplynula dostatočne dlhá doba, v rámci ktorej sa zmenili pomery na jeho strane v dôsledku ekonomickej a hospodárskej krízy a vyslovil názor, že výživné nemá nahrádzať príjem matky, keďže výživné v sume 330 € mesačne dosahuje takmer výšku minimálnej mzdy na Slovensku. Matka keď nie je schopná vyživiť maloleté deti, rád sa bude podieľať na výchove aspoň jedného z maloletých detí, alternatívne vo forme striedavej starostlivosti. Poukázal na tvrdenia matky ohľadne jeho príjmov v spoločnosti Baránok Medzev s.r.o., keďže všetky príjmy a výdavky spojené s chodom spoločnosti sú riadne a včas každoročne priznané v daňovom priznaní za príslušné daňové obdobie. Poukázal na to, že so svojou partnerkou manželstvo doposiaľ neuzavrel, avšak jeho partnerka je gravidná a v budúcnosti mu pribudne vyživovacia povinnosť k ďalšiemu maloletému dieťaťu. Poukázal na to, že matka maloletých detí je zamestnaná, má príjem, žije u rodičov, ktorí jej finančne vypomáhajú, preto zároveň žiada pri rozhodovaní o výške výživného zohľadňovať aj jeho výdavky a zárobkové možnosti a schopnosti.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, ale nesprávne právne posúdil vec, keď znížil výživné pre mal. M. z 200 € na 180 € mesačne a mal. Z. zo 130 € na 120 € mesačne od 1.5.2014 do budúca, pretože nesprávne vyhodnotil existenciu kvalifikovanej zmeny pomerov odôvodňujúcej zníženie výživného. V zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V konaní o zníženie výživného je preto potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania

súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť trvajúca do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Z uvedeného vyplýva, že súd pri určení výživného musí prihliadnuť na to, či povinný neopustil pre neho vhodné zamestnanie poskytujúce mu väčší príjem, aby dosiahol zníženie vymeriavacieho základu, pretože takéto konanie nesmie povinnej osobe priniesť žiadne výhody a prospech, a tiež je povinnosťou súdu zabrániť pokusom uniknúť vyživovacej povinnosti tým, že by si povinný našiel zamestnanie s nízkym platom a podobne v domnienke, že ho potom nemožno postihnúť. Pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprímerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Ak sa príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnuť na celkové majetkové pomery povinného a takzvanú potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. V danom prípade otec ako povinný rodič má maloleté deti sústavne sa pripravujúce na budúce povolanie, ktoré nie sú schopné samé sa živiť, preto je povinný s využitím svojich subjektívnych vlastností a najmä vzdelania a pracovných príležitostí organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Odvolací súd odkazuje na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Podľa tohto zákonného ustanovenia je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. Odvolací súd porovnaním pomerov v čase predchádzajúcej úpravy výživného so súčasnými pomermi dospel k presvedčeniu, že zníženie výživného by znamenalo presunúť zodpovednosť otca za zdravie a život detí na ich matku, ktorá sa o ne aj osobne stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť, uspokojuje ich potreby tak, ako postupne vznikajú, nielen finančne, preto je jej podiel na výživnom niekoľkonásobne vyšší ako podiel otca. Odvolací súd dospel k odlišnému právnemu záveru ako súd prvého stupňa, že pomery otca sú podstatne lepšie ako ich sám prezentuje a nestotožnil sa s hodnotením možností a schopností otca plniť si vyživovaciu povinnosť, na ktorú je potrebné aplikovať ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine (potentialita príjmov) a zdôrazňuje, že Zákon o rodine je špeciálnym právnym predpisom vo vzťahu k daňovým predpisom, ktoré sú všeobecné, a preto východiskom a usmerňovateľom pre posudzovanie potenciality príjmov povinného rodiča je výlučne Zákon o rodine. Navyše je potrebné zdôrazniť, že otec svoje tvrdenia o príjmoch a výdavkoch žiadnym spôsobom nepreukázal a nesplnil si svoju edičnú povinnosť vyplývajúcu z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Odvolací súd je toho presvedčenia, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, ak pri rozhodovaní o návrhu na zníženie výživného vychádzal zo zistenia, že otec si aj naďalej nemôže plniť svoju vyživovaciu povinnosť aspoň v takej výške ako mu to bolo stanovené posledným súdnym rozhodnutím, preto nesprávne vychádzal zo skutočností s prihliadnutím na okolnosti prípadu a vychádzajúc zo zásady, že životná úroveň dieťaťa má zodpovedať životnej úrovni rodičov aj s prihliadnutím na to, že vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletým deťom je ich prvoradá povinnosť, ide o prednostnú pohľadávku, ktorú si otec musí splniť skôr, než si bude plniť svoje ďalšie záväzky, preto odvolací súd sa nestotožnil so záverom prvostupňového súdu, že otec maloletých detí s využitím svojich subjektívnych vlastností, najmä odborného vzdelania a pracovných skúseností v oblasti pomerne lukratívnej podnikateľskej činnosti mohol a môže organizovať svoje podnikateľské aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť

voči maloletým deťom a len subjektívne vnímanie vlastnej ekonomickej situácie bráni otcovi objektívne posúdiť odôvodnené potreby maloletých detí za rozhodné obdobie. Odvolací súd poznamenáva, že otec je schopný zabezpečiť si dostatok finančných prostriedkov na uspokojovanie vlastných potrieb v rozsahu bežného životného štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil aj maloletým deťom formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa, ktorého rodičia nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa v konaní o zníženie výživného nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že došlo k zníženiu odôvodnených potrieb maloletých detí, ani skutočnosť, ktorá by zásadným spôsobom ovplyvnila možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom v doterajšom rozsahu a keďže nebola preukázaná podstatná a trvalá zmena pomerov odôvodňujúca zmenu, resp. zníženie výživného pre maloleté deti, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a návrh na zníženie výživného zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.